

ISSN: 2141-9773

e-ISSN: 2791-9773

ÇANKIRI KARATEKİN ÜNİVERSİTESİ

EDEBİYAT FAKÜLTESİ DERGİSİ

KAREFAD

Rodoslu Celalettin Nuri ve Bir Şiiri*

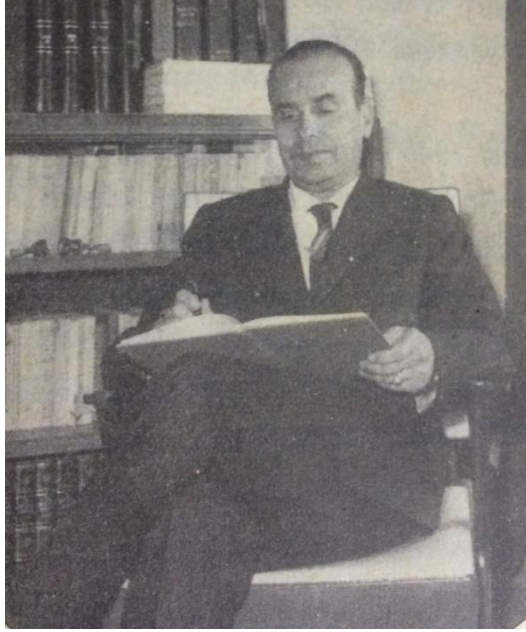
Mehmet Turgut Berbercan[†]

Rodoslu Celâlettin Nuri (Celâlettin Rodoslu), 13 Mayıs 1912 - Rodos doğumlu bir Türk. Babasını erken yaşta kaybetmiş, çocukluğu ve gençliği çileli hayat şartları altında, annesi ve kardeşleriyle birlikte Rodos'ta geçmiştir. Rodos, İtalyan işgali altındayken Türkiye'nin Rodos konsolosluğunda çalışmış, yasadışı istihbarat elemanı olduğu gerekçesiyle, tevkif edilerek sürgün cezasını çekmek üzere İtalya'ya yollanmış; ceza süresi bitmeden iki sene içerisinde, 1938'de Türkiye'ye kaçmış, Ankara'ya yerleşmiştir. Daha sonra Rodos'ta kalan annesini ve kardeşlerini yanına getirtmiş, Ankara'da muhasebecilikle meşgul olmuş, Ankara Sanayi Odası'nın kuruluşunda aktif rol almış, ticaret hayatına atılarak matbaacılık sektöründe ilerlemiştir. 1944'te Ankara Ayaşlı Kahyaoğlu ailesinden Dil, Tarih ve Coğrafya Fakültesi talebesi Nurinnisa Hanım'la evlenmiş, Nuri ve Nur isimli evlatları olmuştur. Hanımının soyu, oğlu Nuri Rodoslu'nun belirttiğine göre, Kanuni Sultan Süleyman'ın Rodos'u fethetmek üzere bulunduğu sıralarda, Kanunî tarafından iltifat edilmiş Bünyamin Ayaşî'ye (Hacı Bayram-ı Velî müntesiblerinden) dayanmaktadır (Bilgiye göre, Ayaş'taki Bünyamin Ayaşî Camii'nin kitâbesinde, Kanunî'nin Rodos seferi ile ilgili bir yazı vardır).

---

* (TANITMA: Nuri, C. (2015). *Rodos ve İstanköy Adalarında Gömülü Tarihi Simalar*. Biyografi Net Yayınları, Ankara. [ISBN: 978-605-9004-01-5])

[†] Doç. Dr., Çankırı Karatekin Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, Çankırı/Türkiye, mtberbercan@gmail.com

(*) Rodoslu Celâlettin Nuri Bey (1912-1991)

Rodoslu, 1957’de kurulan Türk-İtalyan Kültür Derneği’nin aktif hale gelmesinde gayret göstermiş, 1959’da Ankara’da “Rodos ve On İki Adalar Derneği”ni kurmuş, bu dernek daha sonra Türkiye’ye göçen Rodos ve İstanköy Türklerinin yoğun olarak yaşadığı İzmir’de faaliyetlerine devam etmiştir. 1966’da, kültür hizmetleri sebebiyle İtalyan hükümeti tarafından “Cavaliere di Lavarò della Repubblica” yani “İtalya Cumhuriyeti Şövalye Devlet Nişanı” verilmiştir. Faşist İtalyan hükümeti tarafından cezaya lâyık görülen Celalettin Rodoslu, büyük harpten sonraki İtalya Cumhuriyeti tarafından, tam otuz yıl sonra kaderin bir cilvesi olarak, “nişan”a layık görülmüştür. Rodoslu, 1991’de İstanbul’da vefat etmiştir. Rodoslu’nun ilk baskısı 1945’te Ankara Çankaya Matbaası’nda basılmış “Rodos ve İstanköy Adalarında Gömülü Tarihi Simalar” isminde bir kitabı vardır. Bu kitap, burada birçok bilgiyi naklen aldığımız oğlu Nuri Rodoslu’nun “Babam İçin” yazısıyla birlikte 2015’te tekrar basılmıştır (ISBN: 978-605-9004-01-5, Biyografi Net Yayınları, Ankara 2015). Kitapta ilkin “Güneş Adası”, “Gül Adası”, “İlkbaharda saf ve bâkir yaseminlerle süslenmiş pembe bir kız” olan Rodos’un güzellikleriyle birlikte tarihi kısaca bildirilmiş, Pelopenez’den Makedonyalı İskender’e, Mitridatlardan Rodos Şövalyeleri’ne değin sürmüş mâzisi zikredilmiştir. Rodoslu, “... En nihayet Kanunî’nin verdiği 60 bin yiğit kanıyla Rodos’un tılsımı bozulmuş, aşkına ulaşmış. Kendisini binlerce yıldan beri içinde saklayıp beslediği sevgisini, kadınlığını, her şeyini Türkoğlu’na vermiş. ... Rodos’un dört yüz senede Türkoğlu’ndan doğurduğu çocukları halâ yaşıyor. ... Rodos’ta yaşayıp Rodos’tan ilham alan Namık’ların, Mithat’ların, Ali Ekrem’lerin, Cenap Şehabettin’lerin,

Sezai'lerin, Ebuzziya'ların, Murat Bey'lerin ve daha nice nicelerin eserleri; Türklüğünü kubbeleriyle, minâreleriyle, kitâbeleriyle göklere haykıran camiler, hamamlar, kitaphaneler, çeşmeler, ... Rodos'ta yaşayan Öz Türkçe ve Öz Türk gelenekleri; en nihayet Ana Vatan hasretiyle yanarak Rodos'ta kalmış olan Rodoslular ve sevgilim, sevgilim diye inleyen Rodos!" şeklindeki duygu yüklü ifadeleriyle kitabının esas kısmına bir giriş yapmıştır. Esas kısımda; Rodos'ta gömülü bulunan bazı şahsiyetler sıraya göre verilmiş, bugün Rodos ve İstanköy'de ayakta duran çeşitli Türk yapılarının resimleri ve muhtelif Türk kitâbelerinden örnekler sunulmuştur. Kanunî devri denizcisi Murat Reis, "Zincirli Dede" olarak halkça bilinen Memi Paşa, "Koynundan ayrılma bil anıng kadrini ey suh! / Haşmet gibi bir nüsha-ı irfan ele geçmez" gibi beyitlerin sahibi Şair Haşmet, Safevî Devleti hükümdarı Nadir Şah'tan kaçarak Osmanlı'ya sığınan Şah Sâfi, klasik Türk edebiyatının önemli kaynaklarından biri olan Sâlim Tezkiresi'nde birçok şiiri bulunan ve Şair Nâbî'nin müntesiblerinden Rami Paşa, Kırım han soyundan Şahin Giray, Fetih Giray, Canbek Giray, Saadet Giray, II. Şahin Giray, Beyzade Sultan (Kaplan Giray'ın annesi) kitapta bildirilen Rodos'ta ölmüş ve gömülmüş tarihî şahsiyetlerden bazılarıdır.

Aşağıda, Rodoslu'nun sürgündeyken, İtalya Gallicchio'da, 1937'de yazdığı "Sürgünde" şiiri sunulmuştur. Şiirde, milli hislerin oldukça yüksek bulunduğu bir romantizm, Mehmed Emin Yurdakul'un şiirlerini andıran milliyetçi bir seda vardır. Şiir, "Eğer ben Türk olarak ölmesini bilmezsem" şeklinde bitmekte, "Türk"ün yüksek adına yakışır bir "Türk" olmayı öğütlemektedir:

SÜRGÜNDE

*İki değil, seksen yıl da sürgünlerde kalırsam;
Hiçbir zaman değişmez benim büyük adağım.
Ölüm beni bu yerlerde pençesine alırsa,
Mümkün değil kırılmaz benim çelik kanadım.
Uçar uçar, bu dağları denizleri aşar da
Ana yurdun bağına ben mezarımı kazarım.
Atalarım Altaylardan göğreyip akmışsa da
Tarsuslardır benim asıl, benim sosyal kaynağım.
Ben bir Türk'üm, Türk oğluyum, Türk yaşarım.
Hangi Sinyor bana aşı vuracakmış şaşarım.
Evet Türk'üm. Oh ne büyük, ne yüksektir bu adım.
Selam sana benim güzel, benim ulu bayrağım.*

*Bu gün için bağılı ise iki elim ayağım,
Kayalardan da sert olacaktır yarın savaşım.
Yurttan ırak, yad illerde sessiz sessiz yaşarken,
Harlamayan vulkan gibi için için kaynarım.
Dört rüzgâra haykırarak and içerim tınmadan;
Anamdan emdiğim süt kan, irin aksın burnumdan;
Kararsın, koksun, şişsin leşim;
Ateş yakmasın, toprak örtmesin, sular yutmasın,
Karanlıklarla, lanetler olsun leşim,
Eğer ben Türk olarak ölmesini bilmezsem.*

Gallicchio/İtalya, Ağustos 1937.